Click Here & Upgrade
Expanded Features
Unlimited Pages
PDF Complete Documents

ସୂଚନା ଅଧିକାର ଆଇନ - ୨୦୦୫

ତାରାକାନ୍ତ ମହାନ୍ତି

ବହୁ ପ୍ରତୀକ୍ଷିତ ସୂଚନା ଅଧିକାର ବିଲ୍-୨୦୦୪ ଅବଶେଷରେ ୨୦୦୫ ମସିହା ପାର୍ଲାମେଣ୍ଟ ଅଧିବେଶନ କାଳରେ ଲୋକସଭାରେ ମଇ ୧୧ ତାରିଖ ଓ ରାଜ୍ୟସଭାରେ ମଇ ୧୨ ତାରିଖ ଦିନ ପାରିତ ହେଲା । ଏହା ୨୦୦୫ ମସିହା ଜୁନ୍ ୧୫ରେ ମାନ୍ୟବର ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ସମ୍ମତି ବା ଅନୁମୋଦନ ଲାଭ କଲା । ଏହା ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ (ଭାରତକା ରାଜପତ୍ର) ବା ଗେଜେଟ୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆରେ ଜୁନ୍ ୨୧ ତାରିଖ ୨୦୦୫ ଦିନ ଆଇନ ଓ ବିଚାର ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର (ଲେଜିସ୍‌ଲେଟିଭ୍ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ) ବା ବିଧି ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଅବଗତି ନିମନ୍ତେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ଭାରତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ନାଗରିକଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ ଯଥା- ପବ୍ଲିକ୍ ଅଥରିଟି ବା ସର୍ବସାଧାରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କଠାରୁ ସୂଚନା ପାଇବାରେ ଆଉ ବିଳମ୍ବ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ ନାହିଁ । ଏହି ଆଇନ୍ ପ୍ରଣୟନର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ପ୍ରତ୍ୟେକ/ପବ୍ଲିକ୍ ଅଥରିଟି ବା ସର୍ବସାଧାରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କଠାରୁ ସୂଚନା ପାଇବାରେ ଭାରତର ନାଗରିକମାନେ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ଓ ଉତ୍ତର ଦାୟିତ୍ୱତାକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ସଂଗେ ସଂଗେ ଏହା ଦ୍ୱାରା ସର୍ବସାଧାରଣ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦରେ କିପରି ସବୁ ତଥ୍ୟ ପବ୍ଲିକ ଅଥରିଟିଠାରୁ ପାଇପାରିବେ, ତାହାର ବିଧିବଦ୍ଧ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏହି ଆଇନର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏହାବ୍ୟତୀତ ଏକ ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ କମିଶନ ବା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସୂଚନା କମିଶନ ଏବଂ ଷ୍ଟେଟ୍ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ କମିଶନମାନ ଗଠନ କରିବା ବା ରାଜ୍ୟ ସୂଚନା କମିଶନମାନ ଗଠନ କରିବା ଏହି ଆଇନର ହେଉଛି ଅନ୍ୟ ଏକ ବିଶେଷ ଦିଗ ।

ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ ବା ସୂଚନା

ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ ବା ସୂଚନାର ସଂଜ୍ଞା ହେଉଛି ସମସ୍ତ ସୂଚନାବସ୍ତୁ ଯଥା- ରେକର୍ଡ଼ସ୍, ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ, ମେମୋଜ୍, ଇ-ମେଲ୍ ଓପିନିୟନସ୍ (ମତାମତ), ଆଡଭାଇସ (ପରାମର୍ଶ) ପ୍ରେସ୍ ରିଲିଜ୍‌ମାନ, ସର୍କୁଲାର୍ସ, ଅର୍ଡରସ୍ (ଆଦେଶନାମା), ଲଗବୁକ୍‌ସ, କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟସ୍ (ଚୁକ୍ତିନାମା), ଆନୁଷଙ୍ଗିକ କାଗଜପତ୍ର, ସାଂପୁଲ୍‌ସ, ମଡେଲ୍ସ (ନମୁନା), ଡାଟା ମ୍ୟାଟେରିଆଲ୍ସ ଯାହାକି ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ୍‌ସ ଗଣମାଧମ ଦ୍ୱାରା ସଂରକ୍ଷିତ ହୋଇ ରଖାଯାଇଥାଏ, ତାହାକୁ ଉପଲବ୍‌ଧ କରିବା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଘରୋଇ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କରୁ ମଧ ତଥ୍ୟ ଆହରଣ କରିବା ପ୍ରୟାସ ସହଜସାଧ୍ୟ ହେବ । ଏହାର ଅନ୍ୟ ଏକ ଦିଗ ହେଉଛି ଏହି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବାର ୧୦୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପବ୍ଲିକ୍ ଅଥରିଟି ବା ସର୍ବସାଧାରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କୁ ସୂଚନା ଯୋଗାଇ ଦେବା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ପ୍ରଶାସନିକ ୟୁନିଟ୍, ସଂସ୍ଥା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କରେ ଯେତେଦୂର ସମ୍ଭବ ସେତେଜଣ ଯଥା- କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସୂଚନା ଅଧିକାରୀ, ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ସୂଚନା ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରାଇ ଅବସ୍ଥାପିତ କରିବେ । ଏହାବ୍ୟତୀତ ଏହି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସବ୍‌ଡିଭିଜନସ୍ତର ବା ଉପଖଣ୍ଡୀୟ ସ୍ତରରେ ବା ଉପଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ ଜଣେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ ପବ୍ଲିକ୍ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ ଅଫିସରଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରାଇ ଅବସ୍ଥାପିତ କରିବେ ଓ ସେ ଦରଖାସ୍ତ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା ପାଇବା ପାଇଁ ନାଗରିକମାନେ ଯେଉଁ ଦରଖାସ୍ତ ଦେଇଥିବେ ବା ଏହି ଆଇନ ଅନୁସାରେ ଅପିଲ୍ କରିଥିବେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ୍ ପବ୍ଲିକ୍ ରିଲେସନ୍ ଅଫିସର ବା ଷ୍ଟେଟ୍ ପବ୍ଲିକ୍ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ ଅଫିସର ବା ବରିଷ୍ଠ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ।

ଏହି ଆଇନ ବଳରେ ସାଧାରଣ ନାଗରିକ ଯେପରି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସୂଚନା ପାଇପାରିବେ ତାହାର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ଏହି ୨୨ ପୃଷ୍ଠା ବ୍ୟାପୀ ଗେଜେଟ୍‌ରେ ସବିଶେଷ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ।

ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ କମିଶନ ବା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସୂଚନା କମିଶନ

କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଏକ ସରକାରୀ ଗେଜେଟ୍‌ରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରି ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ୍ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ କମିଶନ ଗଠନ କରିପାରିବେ । ଏହି ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ କମିଶନରେ ଜଣେ ମୁଖ୍ୟ ସୂଚନା କମିଶନର ବା ଚିଫ୍ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ କମିଶନର ଏବଂ ତାଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ କମିଶନର ଯେଉଁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେଇଥିବେ ଯାହାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ୧୦ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ହେବ ନାହିଁ । ଚିଫ୍ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ କମିଶନର ଏବଂ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ କମିଶନରମାନେ ମାନ୍ୟବର ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତି ପାଇବେ । ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗଣ୍ୟମାନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଙ୍ଗଠିତ ହୋଇଥିବା କମିଟିଙ୍କ ସୁପାରିଶକ୍ରମେ ଯାହାର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଖୋଦ୍ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ହୋଇଥିବେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଜଣ ଗଣ୍ୟମାନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ହେଲେ ଲୋକସଭାର ବିରୋଧୀ ଦଳର ନେତା ଏବଂ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ

Click Here & Upgrade
Expanded Features
Unlimited Pages
PDF Complete
Documents

ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ୟୁନିୟନ କ୍ୟାବିନେଟ୍ ମନ୍ତ୍ରୀ । ଚିଫ୍ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ କମିଶନରଙ୍କର ଅବଧି ହେଉଛି ୫ ବର୍ଷ । ୬୫ ବର୍ଷରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ବୟସରେ ପଦାର୍ପଣ କରିଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ବା ଅଧିକାରୀ ଉକ୍ତ ପଦବୀ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟବିବେଚିତ ହେବେ ନାହିଁ ବା ତାଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଚିଫ୍ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ କମିଶନର ବା ମୁଖ୍ୟ ସୂଚନା କମିଶନର ମୁଖ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ କମିଶନରଙ୍କର ସମକକ୍ଷ ହୋଇଥିବେ । ସୂଚନା କମିଶନର ମଧ୍ୟ ତତୁଲ୍ୟ ଇଲେକ୍‌ସନ କମିଶନର ବା ନିର୍ବାଚନ କମିଶନରଙ୍କ ପାହ୍ୟା ହୋଇଥିବେ ।

ଷ୍ଟେଟ୍ ଇନ୍‌ଫରମେସନ କମିଶନ ବା ରାଜ୍ୟ ସୂଚନା କମିଶନ

ଏହି ଆଇନ୍ ବଳରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅଫିସିଆଲ୍ ଗେଜେଟରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରି ଅନୁରୂପ କମିଶନ ଗଠନ କରିପାରିବେ । ଏଥିରେ ଜଣେ ଷ୍ଟେଟ୍ ଚିଫ୍ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ କମିଶନର ବା ରାଜ୍ୟ ମୁଖ୍ୟ ସୂଚନା କମିଶନର ରହିବେ ଓ ୧୦ ଜଣରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଷ୍ଟେଟ୍ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ କମିଶନର ବା ରାଜ୍ୟ ସୂଚନା କମିଶନର ରହିପାରିବେ ନାହିଁ । ଷ୍ଟେଟ୍ ଚିଫ୍ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ କମିଶନର ଓ ଷ୍ଟେଟ୍ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ କମିଶନର ସେହି ରାଜ୍ୟର ରାଜ୍ୟପାଳ ଏକ କମିଟିର ସୁପାରିଶକ୍ରମେ ନିଯୁକ୍ତି ଦେଇପାରିବେ । ଉକ୍ତ କମିଟିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ସେହି ରାଜ୍ୟର ଖୋଦ୍ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହୋଇଥିବେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ଜଣ ହେଲେ ରାଜ୍ୟ ବିରୋଧୀ ଦଳର ନେତା ଏବଂ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ମନୋନୀତ ହୋଇଥିବା ଜଣେ କ୍ୟାବିନେଟ୍ ମନ୍ତ୍ରୀ । ଷ୍ଟେଟ୍ ଚିଫ୍ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ କମିଶନର ବା ରାଜ୍ୟ ମୁଖ୍ୟ ସୂଚନା କମିଶନର ଇଲେକ୍‌ସନ୍ କମିଶନରଙ୍କ ପାହ୍ୟା ବା ତତୁଲ୍ୟ ହୋଇଥିବେ ଏବଂ ଷ୍ଟେଟ୍ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ କମିଶନର ବା ରାଜ୍ୟ ସୂଚନା କମିଶନର ରାଜ୍ୟର ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବଙ୍କ ପାହ୍ୟା ବା ତତୁଲ୍ୟ ହୋଇଥିବେ ।

ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଅଫିସରଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦଣ୍ଡ ବିଧାନ

ଯେଉଁ ସ୍ଥଳରେ ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ ପବ୍ଲିକ୍ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ ଅଫିସର ବା ଷ୍ଟେଟ୍ ପବ୍ଲିକ୍ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ ଅଫିସର ସୂଚନା ଦେବାକୁ କୁଣ୍ଠିତ ହୁଅନ୍ତି ବା ରୋକ୍‌ଠୋକ୍ ମନା କରିଦିଅନ୍ତି, ଦରଖାସ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ନାହିଁ କିମ୍ବା ଭୁଲ୍ ବା ବିଭ୍ରାନ୍ତିକର ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ବା ସତ୍ୟର ଅପଳାପ କରନ୍ତି, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ୍ ପବ୍ଲିକ୍ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ କମିଶନ ଓ ଷ୍ଟେଟ୍ ପବ୍ଲିକ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ କମିଶନ ଏବଂ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ସୂଚନା ମାଗି ମାଗି ଥକି ପଡ଼ିଥିବା ନାଗରିକଙ୍କୁ କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଠିକ୍ ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ନକରନ୍ତି, ତେବେ ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନାଗରିକ ସୂଚନା ପାଇପାରିନାହାନ୍ତି ବା ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରା ନହୋଇଥାଏ, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦାୟିତ୍ୱବୋଧ ନଥିବା ସୂଚନା ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଦୈନିକ ୨୫୦ ଟଙ୍କା ଜୋରିମାନା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ, ସେମାନେ ଯେତେ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ ନକରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହା କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ ୨୫ ହଜାରରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ସୂଚନା ଅଧିକାର ଆଇନ୍ ୨୦୦୫କୁ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ କାର୍ଯକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗର ସଚିବସ୍ତରୀୟ ବୈଠକରେ ଏହାକୁ ଅକ୍ଟୋବର ୧୨ ତାରିଖ, ୨୦୦୫ରୁ ବିଧିବଦ୍ଧ ଏବଂ କଡ଼ାକଡ଼ି ଭାବେ ପାଳନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇସାରିଲେଣି ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ନଥିପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଓ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆସରିଲାଣି । ସୂଚନା ଅଧିକାର ଆଇନ୍ ୨୦୦୫ (Right to Information Act - 2005) ପ୍ରଣୟନ ଦିନରୁ ଓ ଏହାର ୧୨୦ ଦିନ ମଧରେ ବିହିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି । Freedom of Information Act-2002ବା ସୂଚନା ସ୍ୱାଧୀନ ଆଇନ୍ ୨୦୦୨ର ଉଚ୍ଛେଦ ହୋଇସାରିଲାଣି । ଏହି ଆଇନ୍ ବସ୍ତୁତଃ ଅକାମୀ ହୋଇପଡ଼ିଲାଣି ।

ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ସୀମାରେଖା ତଳେ ଯେଉଁ ନାଗରିକ ରହିଥିବେ, ସେମାନେ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ ସୂଚନା ପାଇପାରିବେ । ଏଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ଦେୟ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ସ୍ୱଚ୍ଛଳ ବର୍ଗଙ୍କ ପାଇଁ ସେମାନେ ମାଗୁଥିବା ତଥ୍ୟ ବା ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ସାମାନ୍ୟ ଦେୟ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ରାଜ୍ୟରେ ତଥ୍ୟ ଜାଣିବାର ଆଇନକୁ ଆଗାମୀ ଅକ୍ଟୋବର ୧୨ ତାରିଖରୁ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଇବା ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟଶାସନ ସଚିବ ଡକ୍ଟର ସୁବାସ ପାଣିଙ୍କ ଅଧକ୍ଷତାରେ ଉଚ୍ଚ କ୍ଷମତା ସଂପନ୍ନ ୧୧ ଜଣିଆ ସଚିବସ୍ତରୀୟ କୋର କମିଟି ଗଠନ କରାଯାଇଛି । ଏଥି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆଇନ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଯୋଜନାବଦ୍ଧ ଭାବରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଇଛି ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହି ଆଇନକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଇବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ସବୁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଇବା ଆବଶ୍ୟକ, ସେ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବଙ୍କ ଅଧକ୍ଷତାରେ ଯେଉଁ କୋର କମିଟି ଗଠିତ ହୋଇଛି, ସେଥିରେ ଉନ୍ନୟନ କମିଶନର, କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ କମିଶନର, ଅର୍ଥ, ଘରୋଇ, ରାଜସ୍ୱ, ଆଇନ, ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗର ପ୍ରମୁଖ ସଚିବବୃନ୍ଦ, ସାଧାରଣ ପ୍ରଶାସନ ବିଭାଗର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସଚିବ ଓ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ବିଭାଗ ଶାସନ ସଚିବ ଏଥିରେ ସଦସ୍ୟ ରହିବେ ।

ଏହି ଯୋଜନାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ସମ୍ବଳର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି, ତାହାର ଆକଳନ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏଥିପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପାଣ୍ଠି ଗଠନ କରାଯିବା ସକାଶେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଛି । ଅର୍ଥ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ଏଥିନିମନ୍ତେ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ କରାଯିବ । ଆଇନକୁ ଯେଭଳି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ସୀମା ମଧରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ । ସେଥିପାଇଁ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ବିଭାଗ ତରଫରୁ ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । କାରଣ ଏହି ନିୟମାବଳୀ ଆଧାରରେ ଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଆଇନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରଣୟନ ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରରେ ଏହି ଆଇନ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା

Click Here & Upgrade
Expanded Features
Unlimited Pages
PDF Complete Documents

ପାଇଁ ଗୋପବନ୍ଧୁ ପ୍ରଶାସନ ଏକାଡେମୀକୁ ଦାୟିତ୍ୱ ଦେବାପାଇଁ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି । ଏଥି ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ତ୍ରିସ୍ତରୀୟ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ସଂଗଠନଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥା ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂଗଠନ ଏବଂ ଏଥିସହିତ ସଂପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେବା ସକାଶେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରଶମନ ସଂସ୍ଥା (ଓସ୍‌ଡମା)କୁ ଦାୟିତ୍ୱ ଅର୍ପଣ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । କାରଣ ଓସ୍‌ଡମା ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂଗଠନମାନଙ୍କର ତାଲିକା ରଖିବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇଛନ୍ତି । ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ରାଜ୍ୟ ଜିଲ୍ଲା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ସ୍ତରରେ କର୍ମଶାଳାମାନ ଆୟୋଜନ କରାଯାଇ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଚେତନତା ବଢ଼ାଇବା ସକାଶେ ସରକାର ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଭାଗ ସର୍ବସାଧାରଣ ସଂସ୍ଥାମାନେ ସୂଚନା ଅଧିକାରୀ ଓ ସହସୂଚନା ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କ ଉପରେ ଅପିଲ୍ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନାମିତ କରିବା ସକାଶେ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ବିଭାଗ ତରଫରୁ ସୂଚିତ କରି ଦିଆଯାଇଛି । ଏଥି ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ସୂଚନା କମିଶନର ଏବଂ ସୂଚନା କମିଶନରମାନଙ୍କୁ ଅବସ୍ଥାପିତ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ, ବିରୋଧୀ ଦଳନେତା ଓ ମନ୍ତ୍ରିମଣ୍ଡଳର ଜଣେ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ନେଇ ଏକ ଚୟନ କମିଟି ଗଠନ କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟ ସୂଚନା କମିଶନ ହାତରେ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଅଖଣ୍ଡ କ୍ଷମତା ରହିବ । ଏହା ସହିତ ଯେଉଁ ସବୁ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ତଥ୍ୟପଦାକୁ ଜାରି କରାଯିବ ନାହିଁ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ ଚିହ୍ନଟ କରାଯିବା ପାଇଁ ବିଭାଗୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ କୁହାଯାଇଛି ।

ସୂଚନା ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ସୂଚନା ଜାଣିବାର ଅଧିକାର ଆଇନ୍ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଯୋଜନାବଦ୍ଧ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏକ ସୁଚିନ୍ତିତ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟସ୍ତରଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପଞ୍ଚାୟତସ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରତ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଏ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବ ଡଃ ସୁବାସ ପାଣିଙ୍କ ଅଧକ୍ଷତାରେ ଗଠିତ କୋର୍ କମିଟି ଏଥିସକାଶେ ସୁବିସ୍ତୃତ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଯୋଜନାରେ ରୂପରେଖ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିବା ଜଣାଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟସ୍ତରରେ ଗୋପବନ୍ଧୁ ପ୍ରଶାସନିକ ଏକାଡେମୀ ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ସେହିଭଳି ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥା (ଏସ୍.ଆଇ.ଆର୍.ଡି.) ତ୍ରିସ୍ତରୀୟ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେବେ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରଶମନ ସଂସ୍ଥା (ଓସ୍‌ଡମା) ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂଗଠନମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେବେ ।

ରାଜ୍ୟସ୍ତରରେ ଏଭଳି ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଉଥିବା ବେଳେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜସ୍ୱ ଡିଭିଜନ ଅଧୀନରେ ରାଜସ୍ୱ ଆୟୁକ୍ତମାନେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ଏଥିସକାଶେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ମାନୁଆଲ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ବୈଷୟିକ ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କୁ ଏହାର ପ୍ରବନ୍ଧନ ପାଇଁ ଲୋଡ଼ାଯିବ । କାରଣ ଜୁନ୍ ୧୫ ତାରିଖ ଦିନ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଏହି ଆଇନ୍‌କୁ ଅନୁମୋଦନ କରିଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ୧୨୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ତାହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ । ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲାପାଳମାନେ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ତେବେ ଏହା ପୂର୍ବରୁ ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ରାଜସ୍ୱ କମିଶନରଙ୍କ ସ୍ତରରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ଆଗାମୀ ମାସଠାରୁ ଏହି ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ସରକାରୀ ସୂତ୍ରରୁ ପ୍ରକାଶ । ତେବେ ଏଥିସକାଶେ ଯେଉଁ ଆର୍ଥିକ ସମ୍ବଳର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି, ସେଥିପାଇଁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପାଣ୍ଠି ଗଠନ କରାଯିବା ପାଇଁ ବିଚାର ଆଲୋଚନା ଚାଲିଥିବା ଜଣାଯାଇଛି । ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ, ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ବିଭାଗ ଇତିମଧ୍ୟରେ ଏହି ନୂତନ ଆଇନ୍ ପାଇଁ ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ସକାଶେ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ତେବେ ଏହାକୁ ଆଇନ୍ ବିଶେଷଜ୍ଞମାନେ ତର୍ଜମା କରିବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ରାଜ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରିମଣ୍ଡଳର ବୈଠକରେ ତାହା ଉପରେ ଚର୍ଚ୍ଚା ହେବ । ଏଥିସଙ୍ଗେ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭାରେ ନିୟମାବଳୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ମଧ ଏହି ଆଇନ୍ ଉପରେ ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିବା ଜଣାଯାଇଛି ।

ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣକାରୀମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଏଥିସକାଶେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କର ସହାୟତା ଲୋଡ଼ିବେ । ସୂଚନା ଅଧିକାର ଆଇନ୍ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସକାଶେ ବିଭାଗୀୟ ମନ୍ତ୍ରୀ ଦେବାଶିଷ ନାୟକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିବା ଜଣାଯାଇଛି । କାରଣ ଏହି ଆଇନ୍ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଲୋକେ ସଚେତନ ହେବା ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଏହାର ବିଧିବଦ୍ଧ ସଦୁପଯୋଗ କରିପାରିବେ ।

ଇତିମଧ୍ୟରେ ସୂଚନା କମିଶନ ଗଠନ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଜାରି ରହିଛି ଓ ଓଡ଼ିଶାର ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଅଧକ୍ଷତାରେ ଏକ ତିନି ଜଣିଆ କମିଟି ଗଠନ କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭାର ବିରୋଧୀ ଦଳନେତା ଶ୍ରୀ ଜାନକୀ ବଲ୍ଲଭ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ରାଜ୍ୟ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଓ ସଂସ୍କୃତି ମନ୍ତ୍ରୀ ଡାଃ ଦାମୋଦର ରାଉତ ଅଛନ୍ତି । ଏହି କମିଟିର ସୁପାରିଶକ୍ରମେ ମାନ୍ୟବର ରାଜ୍ୟପାଳ ରାଜ୍ୟ ମୁଖ୍ୟ ସୂଚନା କମିଶନର ଓ ଦଶଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ସୂଚନା କମିଶନରମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

ଉପନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ତଥା ଉପଶାସନ ସଚିବ
ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ବିଭାଗ, ଭୁବନେଶ୍ୱର